REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Podpisnik:Miha Lobnik
Izdajatelj certifikata:Republika Slovenija
Serijska št. certifikata:5c 9c 18 4a 00 00 00 00
Datum poteka certifikata:10.03.2026
Datum in čas podpisa:15:28, 22.04.2025
Referenčna številka:0070-15/2025/2

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
01 4735 531
gp@zagovornik-rs.si

Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti
ga. Ana Komac, vršilka dolžnosti direktorja

Gregorčičeva ulica 27
1000 Ljubljana

E: gp.un@gov.si

Številka: 0070-15/2025/2
Datum: 22. 4. 2025

Zadeva: Priporočili Zagovornika načela enakosti glede predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji

Spoštovani,

Zagovornik načela enakosti (Zagovornik) je pregledal predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji (novela ZRomS-1, EVA 2025-1540-0001)[1], ki ga je pripravil Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti (UN) in je v javni obravnavi.

Zagovornik v skladu z drugo alinejo 21. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD) daje priporočili glede predlaganih določb novele ZRomS-1.

Zagovornik priporoča UN, naj v predlogu novele ZRomS-1 spremeni besedilo:

1. **v 1. členu (novi 8.a člen v ZRomS-1) tako, da bodo do koordinatorja za izboljšanje položaja pripadnikov romske skupnosti upravičene vse občine, kjer živijo predstavniki romske skupnosti, ne zgolj tiste občine, v katerih so evidentirana romska naselja;**

2. **v 3. členu (spremenjeni 10. člen v ZRomS-1) tako, da bo zagotovljena reprezentativnost Sveta romske skupnosti Republike Slovenije. Ta naj poleg izvoljenih predstavnikov romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti vključuje tudi druge predstavnike romske skupnosti, ki zastopajo potrebe in interese vse romske skupnosti.**

[1] Dostopno na: https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17708&lang=si.

UN prosimo za pisni odziv na priporočili po zaključku postopka javne razprave.

S spoštovanjem,

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- naslovniku (po e-pošti),
- zbirka dok. gradiva.

Priloga:
- Utemeljitev strokovne službe Zagovornika k priporočilu št. 0070-15/2025/2.

V vednost:
- Predsednica Republike Slovenije (gp.uprs@predsednica-slo.si),
- Državni svet Republike Slovenije (gp@ds-rs.si),
- Državni zbor Republike Slovenije (gp@dz-rs.si),
- Ministrstvo za javno upravo (gp.mju@gov.si),
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (gp.mvi@gov.si),
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (gp.mddsz@gov.si),
- Ministrstvo za notranje zadeve (gp.mnz@gov.si),
- Ministrstvo za pravosodje (gp.mp@gov.si),
- Ministrstvo za naravne vire in prostor (gp.mnvp@gov.si),
- Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (info@varuh-rs.si),
- Medresorska delovna skupina za obravnavo romske problematike (gp.mnz@gov.si),
- Svet romske skupnosti Republike Slovenije (rskupnost@siol.net),
- Zveza Romov Slovenije (romani.union@siol.net),
- Zveza romske skupnosti Slovenije Umbrella – Dežnik (drustvo.anglunipe@gmail.com),
- Zveza za razvoj romske manjšine - Preporod (info@zveza-preporod.si),
- Zveza za razvoj romske skupnosti (golobizvonko91@gmail.com),
- Zveza za razvoj romskega turizma, športa in kulture RS »Nova pot – Nevo drom« (horvat.sonja1@gmail.com),
- Romski akademski klub (romskiakademskiklub@gmail.com),
- Skupnost občin Slovenije (info@skupnostobcin.si),
- Združenje občin Slovenije (info@zdruzenjeobcin.si),
- Združenje mestnih občin Slovenije (zmos@koper.si),
- Inštitut za narodnostna vprašanja (inv@inv.si).

UTEMELJITEV STROKOVNE SLUŽBE ZAGOVORNIKA K PRIPOROČILU ŠT. 0070-15/2025/2

1.

Zagovornik načela enakosti priporoča Uradu Vlade Republike Slovenije za narodnosti, naj v predlogu novele ZRomS-1 spremeni besedilo v 1. členu (novi 8.a člen v ZRomS-1) tako, da bodo do koordinatorja za izboljšanje položaja pripadnikov romske skupnosti upravičene vse občine, kjer živijo posamezni deli romske skupnosti, ne zgolj tiste občine, v katerih so evidentirana romska naselja.

Novela ZRomS-1 v 1. členu predvideva uvedbo novega instituta občinskega koordinatorja za izboljšanje položaja romske skupnosti za povezovanje lokalne ravni z državnimi organi. Predviden je v občinah z evidentiranimi romskimi naselji. Pripravljavec se pri tem sklicuje na 20.a člen Zakona o financiranju občin, ki določa tudi, da vlada s sklepom določi seznam občin z evidentiranimi romskimi naselji z oceno števila prebivalcev posameznih evidentiranih romskih naselij.[2] Cilj uvedbe občinskih koordinatorjev naj bi bil »…izboljšanje položaja romske skupnosti za povezovanje lokalne ravni z državnimi organi s ciljem izboljšanja komunikacije, izmenjave mnenj in dobrih praks, vse v smeri izboljšanja položaja pripadnikov romske skupnosti«, ki ne ločuje glede na kraj bivanja pripadnikov romske skupnosti«.

Občin z evidentiranimi romskimi naselji je, kot je zapisano v obrazložitvi 1. člena novele ZRomS-1, trenutno 25.[3] Predlagana rešitev torej ne omogoča občinskega koordinatorja za izboljševanje komunikacije, mnenj, dobrih praks in splošnega izboljševanja položaja pomembnega dela pripadnikov romske skupnosti, tj. tistih, ki ne živijo v evidentiranih romskih naseljih oziroma živijo izven območij navedenih 25 občin. Na ta način je iz tega sistemskega ukrepa izpuščen pomemben del romske skupnosti. Razlogi za to v obrazložitvi novele ZRomS-1 niso pojasnjeni, ne izhajajo iz narave stvari in ne npr. iz potrebe po prostorskem urejanju in komunalnem opremljanju romskih naselij, saj to ni bistvena naloga romskih koordinatorjev.

Kot zapišejo avtorji projekta o urejanju romskih naselij, so romska naselja »… že zakoreninjen izraz v slovenski terminologiji in ga je smiselno zadržati, kljub nekaterim kritičnim pomislekom, in sicer kot privzeti terminus technicus vsebine, o kateri teče beseda in razvojni programi. Govorimo o tematiki poselitvenega prostora, v katerem po ocenah prebiva večina Romov v Sloveniji. Vendar v njih ne prebivajo samo etnični Romi, *niti ne živijo vsi Romi samo v romskih naseljih*«.[4]

Znanstvena stroka je soglasna,[5] da približno tretjina pripadnikov romske skupnosti živi izven območij 20 občin iz šestega odstavka 39. člena Zakona o lokalni samoupravi (ZLS).[6] Ta določa, v katerih lokalnih skupnostih imajo Romi svojega predstavnika v občinskem svetu.

---

[3] Poleg občin, navedenih v opombi 6, so to še občina Ivančna Gorica, Ribnica, Škocjan, Šalovci in Trebnje. Javno dostopen seznam evidentiranih romskih naselij, na katerega se morda sklicuje pripravljavec zakona, saj iz obrazložitve predloga novele zakona vir ni razviden, je dosegljiv na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MKRR/Javni-razpisi/Romska-infrastruktura/Seznam-evidentiranih-romskih-naselij.doc.

[4] Zupančič, J., Komac, M., Pirc, J., Rogelj, B., Kristen, S., & Kušar, S. (2018). Modeli urejanja romskih naselij: projektna naloga: zaključno poročilo (str. 180). Filozofska fakulteta; Inštitut za narodnostna vprašanja, str. 11. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Prostor_regionalno/modeli_urejanja_romskih_naselij.

[5] Pirc, J. (2016). Izbrane sodobne demografske in poselitvene dinamike romskega prebivalstva v Sloveniji. V Raznolikost v raziskovanju etničnosti: izbrani pogledi (str. 244–265). Inštitut za narodnostna vprašanja. Dostopno na: https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-KXYUL613/f3a1fcba-1172-4e62-8e86-61f438fcad42/PDF.

[6] To so občine Beltinci, Cankova, Črenšovci, Črnomelj, Dobrovnik, Grosuplje, Kočevje, Krško, Kuzma, Lendava, Metlika, Murska Sobota, Novo mesto, Puconci, Rogaševci, Semič, Šentjernej, Tišina, Trebnje in Turnišče.

Pripadniki romske skupnosti v znatnem deležu živijo tudi v posameznih mestnih občinah, kot so Mestna občina Ljubljana, Mestna občina Maribor, Mestna občina Velenje, Mestna občina Celje,[7] pa tudi Mestna občina Novo mesto. Ta je sicer zaradi evidentiranih romskih naselij vključena v predlagani ukrep občinskih koordinatorjev. V tej mestni občini pripadniki romske skupnosti živijo tudi izven evidentiranega romskega naselja, npr. v blokovskem naselju,[8]

Vse zgoraj naštete mestne občine že aktivno izvajajo ukrepe na področju romske skupnosti, med katerimi so tudi ukrepi povezani s sodelovanjem z romsko skupnostjo,[9] kar je tudi cilj instituta občinskega koordinatorja. Ni podatkov ali ocen, da bi bil v občinah, ki jih ta ukrep iz novele ZRomS-1 izpušča, položaj pripadnikov romske skupnosti veliko boljši le zato, ker ne živijo v evidentiranih romskih naseljih, ali da tam predlagan spodbujevalni ukrep ne bi bil koristen in potreben za večjo vključenost te skupnosti. Prav tako ni podatkov, da bi bilo npr. sodelovanje države s temi občinami glede izboljševanja položaja Romov pomembno boljše.

Ocena podpredsednika Zveze Romov Slovenije iz leta 2023 je, da samo v Mariboru živi okoli 3.000 do 3.500 pripadnikov romske skupnosti.[10] Avtorica znanstvenega članka iz leta 2010 navaja, da v Ljubljani po oceni Romov živi okoli 1.200, morda celo 3.000 pripadnikov romske skupnosti.[11] Te ocene močno presegajo ocene števila pripadnikov romske skupnosti v marsikateri občini ali celo regiji, kjer so v skladu z ZLS predstavniki Romov v občinskem svetu oziroma so v njih evidentirana romska naselja.

Država se je na podlagi Ustave Republike Slovenije in različnih mednarodnih zavezujočih pogodb za varstvo človekovih pravic, npr. Protokola št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah,[12] zavezala, da bo zagotovila enake pravice in enake možnosti za vse pripadnike romske skupnosti v Sloveniji, ne zgolj za tiste, ki bivajo v evidentiranih romskih naseljih. Kriteriji za uživanje posameznih spodbujevalnih ukrepov, kot je občinski koordinator, ne smejo biti diskriminatorni v smislu izključevanja določene skupine neposredno (npr. neposredna diskriminacija glede na kraj bivanja),[13] posredno (posredna diskriminacija glede na poreklo, npr. neavtohtnih, priseljenih Romov z območja držav nekdanje Jugoslavije) ali ob součinkovanju različnih osebnih okoliščin (presečna ali intersekcijska diskriminacija). Zagovornik je za t. i. (ne)avtohtone Rome prepoznal, da gre za presečno oziroma intersekcijsko součinkovanje osebnih okoliščin narodnosti in kraja prebivanja.[14]

---

[7] Zupančič, J., Komac, M., Pirc, J., Rogelj, B., Kristen, S., & Kušar, S. (2018). Modeli urejanja romskih naselij: projektna naloga: zaključno poročilo (str. 180). Filozofska fakulteta; Inštitut za narodnostna vprašanja, str. 31. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Prostor_regionalno/modeli_urejanja_romskih_naselij.

[8] Strategija za Rome v Mestni občini Novo mesto za obdobje 2022–2030, str. 7. Dostopno na: https://www.novomesto.si/mma/-/2022071111040183/.

[9] Deseto poročilo Vlade Republike Slovenije o položaju romske skupnosti v Sloveniji za leto 2022. Glej 2. točko 2. Priloge Pregled aktivnosti samoupravnih lokalnih skupnosti na področju romske skupnosti v letu 2022. Dostopno na: https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UN/Dokumenti-Romi/Deseto-porocilo/Priloga-2-desetega-porocila-o-polozaju-romske-skupnosti-v-Sloveniji.docx.

[10] Slovenska tiskovna agencija, 5. 4. 2023. V Mariboru ob svetovnem dnevu Romov ugotavljajo izboljšanje stanja. Dostopno na: https://www.sta.si/3157503/v-mariboru-ob-svetovnem-dnevu-romov-ugotavljajo-izboljsanje-stanja.

[11] Hrženjak, M. (2010). Romi v Ljubljani: neurejenost pravnih statusov kot eden izmed vzrokov radikalne socialne izključenosti. Socialno delo, 49(2/3), 121–131. https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Romi_URN_NBN_SI_DOC-STAFGH8G.pdf/2019012212091875/.

[12] Protokol št. 12 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Dostopno na: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_slv.

[13] Glej odločitev Zagovornika v postopku ugotavljanja diskriminacije Diskriminacija pri izbiri osebnega zdravnika zaradi osebne okoliščine kraja bivanja. Dostopno na: https://zagovornik.si/izdelki/diskriminacija-pri-izbiri-osebnega-zdravnika/.

[14] V zadevi št. 0700-11/2019 je Zagovornik ugotovil, da je bil na Javnem razpisu za sofinanciranje programov delovanja organizacij romske skupnosti (romske zveze) v letu 2019 eno od prednostnih meril, da je organizaciji, registrirani na območju občine, ki ima romskega svetnika, dodeljenih pet dodatnih točk. Ugotovil je, da merilo povzroča slabšo obravnavo tako imenovane neavtohtone romske skupnosti. Gre za presečno oziroma intersekcijsko součinkovanje osebnih okoliščin narodnosti in kraja prebivanja, tako merilo pa ni bilo upravičeno in je povzročalo diskriminacijo.

Trenuten predlog ureditve instituta občinskega koordinatorja bi bil lahko pravno sporen z vidika neutemeljenega opuščanja spodbujevalnih ukrepov za vse, ki jih potrebujejo, in s tem opuščanja posebne, dodatne zaščite za precejšen del romske skupnosti, ki ne živi v evidentiranih romskih naseljih. V tem primeru namreč subjekt ukrepa niso le posamezniki, ampak tudi dejanski, v posamezni občini živeč del romske skupnosti kot manjšinska skupina, ki potrebuje posebne ukrepe za izboljšanje njihovega položaja. Tovrstni spodbujevalni ukrepi poleg reševanja vprašanj bivalnih razmer posameznikov ali celih naselij (npr. legalizacija bivalnih objektov) vključujejo tudi reševanje vprašanj slabšega socialnega položaja ter preprečevanja družbenega izključevanja in zagotavljanja vključevanja vseh pripadnikov romske skupnosti na vseh (drugih) področjih življenja.

ZRomS-1 v 6. členu določa dolžnost sprejemanja sistemskih, celovitih ukrepov za izboljševanje položaja romske skupnosti. Za usklajeno uresničevanje posebnih pravic pripadnikov romske skupnosti vlada v sodelovanju s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi in Svetom romske skupnosti Republike Slovenije sprejme program ukrepov. V tem določi obveznosti in naloge iz tega zakona, ki jih izvajajo pristojna ministrstva, drugi državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti. Poleg nacionalnega programa ukrepov za Rome navedeni organi sprejmejo podrobne področne programe in ukrepe ter v svojih finančnih načrtih predvidijo za to potrebna sredstva. Smiselno bi bilo, da koordinatorji sodelujejo zlasti pri tem, da vsi zavezanci, tako državni organi kot vse občine, zares sprejmejo in usklajeno izvajajo te strateške akte, saj jih nekateri še niso sprejeli ali pa jih ne izvajajo.

2.

Zagovornik načela enakosti priporoča Uradu Vlade Republike Slovenije za narodnosti, naj v predlogu novele ZRomS-1 spremeni besedilo v 3. členu (spremenjeni 10. člen v ZRomS-1) tako, da bo zagotovljena reprezentativnost Sveta romske skupnosti Republike Slovenije (svet). Ta naj poleg izvoljenih predstavnikov romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti vključuje tudi druge predstavnike romske skupnosti, ki zastopajo potrebe in interese vse romske skupnosti.

Veljavni 10. člen ZRomS-1 določa, da Svet romske skupnosti Republike Slovenije (svet) sestavlja 21 članov, od tega je 14 iz Zveze Romov Slovenije in 7 izvoljenih predstavnikov romske skupnosti izmed romskih svetnikov v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti (iz 39. člena ZLS). Pripravljavec novele ZRomS-1 ocenjuje, da se je politična participacija romske skupnosti razvila do te ravni, da je treba zagotoviti »večjo demokratično legitimnost sveta«. S predlagano novelo 10. člena ZRomS-1 se spreminja sestava sveta, ki naj bi ga po novem sestavljali vsi izvoljeni predstavniki romske skupnosti v svetih samoupravnih lokalnih skupnosti.

Pripravljavec novele ZRomS-1 predlaga, da bi bili v svetu na državni ravni zastopani izključno izvoljeni romski svetniki iz 20 občin, kjer romska skupnost živi avtohtono in ima na lokalni ravni zagotovljene politične pravice (39. člen ZLS; glej opombo 6). Takšna rešitev pa ne upošteva dejstva, da svet zastopa celotno romsko skupnost na državni ravni in zato njegova demokratična legitimnost ne more temeljiti le na lokalnem zastopstvu. Predlog prav tako ne temelji na celoviti analizi obstoječega stanja glede politične udeležbe Romov.

Predlog nove ureditve prezre, da sedanji svet že vključuje tudi Rome, ki ne živijo na območjih avtohtone poselitve. Hkrati številni avtohtoni Romi živijo v občinah, kot so Ribnica, Škocjan, Ivančna Gorica, Trebnje in Šalovci, kjer nimajo niti lokalnega predstavnika. Še več jih živi v mestih, kot so Ljubljana, Maribor, Velenje in Celje, prav tako brez političnega zastopstva. Ti pripadniki romske skupnosti tako nimajo možnosti sodelovanja v svetu, ki naj bi predstavljal interese vseh Romov, ne le tistih iz območij avtohtone poselitve.

Predlagana ureditev tako še povečuje tveganje za sistematično izključevanje neavtohtone romske skupnosti iz političnega predstavništva. Takšna rešitev ni skladna z Ustavo RS, ki državi v prvem odstavku 14. člena nalaga dolžnost enakega obravnavanja pri uživanju vseh človekovih pravic in ustvarjanja pogojev za dejansko enakost vseh ne glede na njihove osebne okoliščine. Urejanje sodi najmanj v domet posebne pravice do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev ter do sodelovanja pri razvijanju svoje kulture, jezika in izražanja svoje pripadnosti narodu oziroma etnični skupini.

Da je ureditev političnih pravic, ki temelji na kriteriju avtohtonosti, sporna z vidika varstva človekovih pravic, zlasti pravic pripadnikov manjšin, so že večkrat opozorili nadzorni mehanizmi ključnih mednarodnih dokumentov OZN in Sveta Evrope.[15] Ti izpostavljajo tako problematičnost razlikovanja med avtohtonimi in neavtohtonimi Romi kot neučinkovitost obstoječega sveta, ki ne zagotavlja reprezentativnosti in vključujočega delovanja. ZVarD zahteva, da država proaktivno zagotavlja pogoje za dejansko enako obravnavanje in enake možnosti vseh, zlasti pripadnikov skupin v najbolj ranljivih položajih, med katerimi so po vseh kriterijih zagotovo prav pripadniki romske skupnosti, ne glede na to, kje v Sloveniji točno živijo. Konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in Evropska konvencija o

[15] OZN: Odbor za človekove pravice (MPDPP), Odbor za ekonomske, socialne in kulturne pravice (MPESKP), Odbor za odpravo rasne diskriminacije (ICERD), Odbor za otrokove pravice (CRC);
Svet Evrope: Evropska komisija proti rasizmu in nestrpnosti – ECRI in Svetovalni odbor Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin.
Dostopno na: https://www.gov.si/teme/mednarodnopravni-dokumenti-s-podrocja-clovekovih-pravic-in-porocanja-slovenije/, https://www.varuh-rs.si/pravni-temelji-cp/svet-evrope/ecri-evropska-komisija-proti-rasizmu-in-nestrpnosti/ in https://www.coe.int/en/web/minorities/slovenia.

človekovih pravicah dodatno utrjujeta dolžnost države, da manjšinske skupnosti vključi na način, ki odraža njihovo notranjo raznolikost in specifične interese.

O vprašanju ureditve politične participacije romske skupnosti je znanih več odločb Ustavnega sodišča RS, ki niso potrdile očitkov predlagateljev glede neustavnosti ureditve v ZLS[16] in glede ZRomS-1[17]. O tem, da veljavna ureditev ZRomS-1 ni posredno diskriminatorna, je leta 2022 izdal oceno tudi Zagovornik, po opravljeni oceni pa še priporočilo.[18]

Navedene odločitve Ustavnega sodišča RS in Zagovornika ne pomenijo, da je ureditev ustavno skladna, ampak da ni neskladna z ustavo iz predstavljenih razlogov. Možno je, da je ureditev sporna iz drugih, dodatnih razlogov, ki bi npr. narekovali strožja merila presoje, vključno z argumentom intersekcijske diskriminacije, spremenjenih okoliščin (npr. zaradi demografskih trendov v skupnostih). Zagovornik je bil tako po izdaji svoje ocene opozorjen še ne druge vidike, npr. da učinki veljavne ureditve zapostavljajo predstavništvo ne le posameznih Romov in njihovih društev oziroma zvez, ampak cele lokalne romske skupnosti, konkretno, da so iz sveta in njegovega delovanja izločeni Romi iz Bele krajine (torej skupnosti iz cele regije, ne le skupnosti posameznih občin, kjer Romi tradicionalno živijo). Tudi to je gotovi vidik, ki doslej še ni bil pritegnjen k presoji niti pri odločanju Zagovornika niti npr. ob ustavni presoji.

Glavni argumenti za spremembo pa niso v neustavnosti, ampak v razmisleku, kako zagotoviti čim bolj enake možnosti vsej romski skupnosti in vsem delom romske skupnosti pri politični participaciji na državni ravni.

Potrebna je torej širša in bolj reprezentativna sestava sveta, ki naj poleg izvoljenih romskih svetnikov vključuje tudi druge predstavnike romske skupnosti tako, da noben njen del ne bo zapostavljen in brez možnosti za udeležbo. To je mogoče doseči na različne načine – z vključevanjem predstavnikov reprezentativnih romskih organizacij, z določitvijo jasnih in preglednih meril za reprezentativnost (kot so število članov, geografska razpršenost, dejavnost v zadnjih letih, vključevanje ranljivih podskupin), ali z uvedbo neposrednih ali posrednih volitev tudi izven območij tradicionalne poselitve. Pomembno je tudi, da se omogoči sodelovanje strokovnjakov in nevladnih organizacij, denimo v obliki stalnega posvetovalnega telesa, ter da svet pri svojem delu upošteva raznolike potrebe romske skupnosti, vključno z zagotovitvijo enakih možnosti žensk, otrok, mladih, starejših, ljudi z invalidnostmi, pripadnikov LGBTIQ+ skupnosti.

Zagovornik opozarja še na 15. člen ZVarD, ki državnim organom nalaga obveznost sodelovanja z organizacijami na področju enakega obravnavanja in človekovih pravic. Zato mora pripravljavec novele ZRomS-1 v zakonodajnem postopku pravočasno, smiselno in učinkovito vključiti vse relevantne romske organizacije in predstavnike – ne glede na njihovo zastopanost, kraj bivanja ali status avtohtonosti – ter tako zagotoviti čim bolj demokratičen in vključujoč način oblikovanja predlogov rešitev.

[16] Odločitev Ustavnega sodišča RS v zadevi št. U-I-176/08.
Dostopno na: https://www.us-rs.si/sl/zadeve-in-odlocitve/odlocitve/u-i-17608.
[17] Odločitvi Ustavnega sodišča RS v zadevah št. U-I-134/07 in U-I-15/10.
Dostopno na: https://www.us-rs.si/sl/zadeve-in-odlocitve/odlocitve/u-i-13407 in https://www.us-rs.si/sl/zadeve-in-odlocitve/odlocitve/u-i-1510.
[18] Ocena diskriminatornosti 10. člena Zakona o romski skupnosti v Republiki Sloveniji.
Dostopno na: https://zagovornik.si/izdelki/ocena-diskriminatornosti-zakona-o-romski-skupnosti/.
Zagovornik je v priporočilu iz leta 2022 opozoril na ključne pomanjkljivosti veljavne ureditve in predlagal zakonodajne spremembe, ki bi omogočile vključitev vseh reprezentativnih romskih organizacij v svet, ob tem pa uvedbo meril za reprezentativnost, podobno kot to velja za sindikate. Priporočilo (še) ni bilo upoštevano.
Priporočilo je dostopno na: https://zagovornik.si/izdelki/priporocilo-zagovornika-nacela-enakosti-za-spremembo-zakona-o-romskiskupnosti-v-republiki-sloveniji/.